

Vaimupuudega inimesel on õigus end arendada

KAILE KABUN

Salliva suhtumise kujundamist vaimupuudega inimestesse võiks alustada juba koolieas, arvab Võru Järve Kooli direktor Reet Kangro. Tal on hea meel, et puudega ja terve laste tutvustamise idee tuli väljastpoolt Järve kooli.

Võrusoo Põhikooli terviseõpetaja tegi mullu ettepaneku viia mõned 8. klassi tunnid läbi Järve koolis. Tunde korraldaks sel aastal uues 8. klassis. „See on üks kõige paremaid viise vaimupuudega inimeste lähendamiseks tervetele,“ leiab Reet Kangro.

Ka vaimupuudega inimesed vajavad mõistmist, mitte näpuga näitamist. Et puudega inimesi ei põlataks, tuleb tervet kasvatada. „Ma saan aru, et neid peab toetama, aga ma ei tea kuidas — nii olen kuulnud inimesi ütlemas,“ räägib Reet Kangro. Parim toetus on normaalne, mõistev suhtumine. Suhtumise muutmine vaimupuudega inimestesse on justkui inimlikkuse proovikivi.

„Aga meie eesmärk ei ole nende tundidega ainult tervete laste suhtumist muuta,“ selgitab Reet Kangro. „Teine mõte on ka — panna terve laps mõtlema oma tervise hoidmisele, tagajärgedele,

mis võivad olla kas või igapäevasel tõuklemisel.“ Rõõmuga märgib ta, et nüüd on soovitud Järve kooliga tutvuma tulla ka Võru 1. Põhikooli algklassiõpetajad, et pakkuda hiljem sama võimalust lastele. Just algklassis on paras aeg tolerantsust õpetama hakata. Koolijuhi kinnitusele on Järve kool avatud koostööks kõigi koolidega.

Võrdsed võimalused koolis ja juuksuris

Vaimupuudega inimeste olemasolu ja toetamise vajadus oli kõneks ka hiljutisel Pärnu konverentsil, mille juhtmõtteks oli „Teenuste arendamine vaimupuudega inimestele“. Konverents toimus Hollandi fondide ühenduse ja Eesti sotsiaalministeeriumi toetusel, osalesid inimesed, kes on huvitatud vaimupuudega inimeste eluolu parandamisest.

Reet Kangro, kes kõneles ka konverentsil puudega inimeste haridusest, peab kiiret lahendust ootavaks probleemiks kutsehariduse andmist vaimupuudega inimestele Võrumaal. Ka erivajadusega inimesel peab olema võimalus oma võimed välja arendada — selline on üldine arvamus vähemalt mujal maailmas. Reet Kangro sõnul on

Võru Järve Kooli kasvandikud harjutasid juuksuris käimist Kesklinna Ilusalongis.

KAIDO JAKOBI

maakonnas vaeslapse osas just mõõduka ja ka raske vaimupuudega inimesed, kerge puudega inimestel on ikka võimalusi. Näiteks Urvaste Eriinternaatkool. Veel peab koolijuht oluliseks, et lapsed käiksid kooli kodust, mitte internaadist. Õpetada võiks puuja metallitööd, kodu korrashoidmist, käsitööd, koristamist, ka endaga toimetulekut.

„Kutsehariduse küsimus tuleb lahendada kolme aasta jooksul,“ rõhutab Reet Kangro. Just siis lõpetavad Järve kooli esimesed õpilased. „Me tunneme muret nende tuleviku pärast,“ lisab ta. „Oleks kahju, kui meie üheksa-aas-

tane töö katkeks.“

Ent ettevalmistusi tuleb teha varem, sest juba õppekavade väljatöötamine võtab aega ja vajab eripedagoogide abi. Õpetajate koostöös on lubatud toetada ka Alavuse eriametikool, Järve kooli sõpruskool Soomes. „Arvan, et maakonna haridusjuhid mõistavad probleemi ja see saab lahenduse,“ loodab Reet Kangro.

Õpetamise ja harimise kõrval on tähtis ka teiste teenuste pakkumine erivajadustega inimestele. Senini pole vanemad sõandanud vaimupuudega lapsega näiteks juuksuri juurde tükki ja on need toimingud ikka kodus sooritanud.

Reet Kangro arvates nõuab see harjumist, et kui puudega inimene astub üle teenindusaali ukse, ei vaadataks teda imelikult.

Esimese sammu selles suunas on Järve kool astunud: läinud nädalal korraldas Kesklinna Ilusalong kooli vanemate klasside õpilastele tasuta tutvumis- ja teeninduspäeva. Harjumist ei vaja ainult teenindajad, ka puudega inimesed peavad harjuma neid teenuseid kasutama, mida pakutakse. „Meie kooli eesmärk on ju ka esteetiline kasvatus,“ selgitab Reet Kangro. „Kui inimene on puhas ja hoolitsetud, ei ole ta eemaletõukav.“